

พุทธจริยศาสตร์กับการพัฒนาระเบียบวินัย นักศึกษาชั้นปีที่ 4
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา*
BUDDHIST ETHICS AND DISCIPLINE DEVELOPMENT OF FOURTH-YEAR
ENGLISH TEACHING DEPARTMENT STUDENTS IN THE FACULTY
OF EDUCATION, MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
LANNA CAMPUS

สัจด เชียนจันทิก

Sangad Chienjuntuk

พิทักษ์ แฝงโกฏ

Phithak Faengkot

มนตรี อธิการันทร

Montree Athikarnkuntorn

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา

Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus, Thailand

E-mail: sangadchienjuntuk2519@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ 2) ศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักศึกษา 3) วิเคราะห์การปฏิบัติตนที่มีผลต่อการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษา และ 4) เสนอแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยตามหลักพุทธจริยศาสตร์แก่นักศึกษาเป็นการวิจัยแบบผสมผสานบูรณาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 73 รูป/คน และอาจารย์ 5 รูป/คน รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ด้วยหลักศีล 5 คิดเป็นร้อยละ 94.5 ด้วยหลักกุศลกรรม 10 อกุศลกรรม 10 และด้วยหลักมรรค 8 คิดเป็นร้อยละ 2.7 อย่างละเท่ากัน 2) การปฏิบัติตามระเบียบวินัย

* Received 22 August 2021; Revised 23 April 2022; Accepted 26 April 2022

ของนักศึกษาใน 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) โดยวินัยด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.72$) รองลงมาวินัยด้านการควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 3.68$) วินัยด้านความประพฤติทั่วไป ($\bar{X} = 3.62$) และวินัยด้านการเรียน ($\bar{X} = 3.51$) ทุกด้านมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก 3) หลักพุทธจริยศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักศึกษา โดยรวม 4 ด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 4) หลักพุทธจริยศาสตร์ ควรนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษาเพราะมุ่งเน้นให้ปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง มีความคิดดี ทำดี เป็นรากฐานการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม

คำสำคัญ: พุทธจริยศาสตร์, การพัฒนา, ระเบียบวินัย, นักศึกษา

Abstract

The objectives of this research article were to 1) investigate the practice of Buddhist ethics among fourth-year English Teaching Department students in the Faculty of Education 2) examine the students' practice of self-discipline 3) analyze the students' self-conduct, which affects their discipline development, and 4) propose Buddhist ethical principles-based discipline development guidelines for the students. The sample consisted of 73 fourth-year English Teaching Department students in the Faculty of Education and 5 teachers. Interviews and questionnaires were employed for data. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and chi-square. The findings revealed that 1) 94.5% of fourth-year English Teaching Department students in the Faculty of Education followed the Buddhist ethics by observing the five precepts, while 2.7% of them equally followed ten wholesome courses of actions, ten unwholesome courses of actions, and the Noble Eightfold Path. 2) The students' compliance with 4 areas of self-discipline was at a high level ($\bar{X} = 3.63$). The discipline of doing teacher-assigned tasks was higher on average than other areas ($\bar{X} = 3.72$), self-discipline ($\bar{X} = 3.68$), general self-conduct ($\bar{X} = 3.62$), and learning discipline ($\bar{X} = 3.51$), respectively. All aspects were presented at high levels. 3) The Buddhist ethics had a relationship with the students' 4 areas of discipline with a statistical significance level of 0.05, and 4) Buddhist ethics should be used as a tool for developing students' self-discipline since it emphasizes correction of misbehavior, good deeds, and good acts, which are the foundations of good members of society.

Keywords: Buddhist Ethics, Development, Discipline, Students

บทนำ

การมีระเบียบวินัยเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของสังคมที่พัฒนาแล้ว ทุกคนทุกฝ่ายในประเทศไทยต้องตระหนักและปลูกฝังเพื่อให้ทุกคนในชาติมีความเจริญ สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลก มีจุดยืนและทิศทางในการพัฒนาที่สอดคล้องกับรากเหง้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย สามารถนำพาสังคมและประเทศชาติก้าวไปพร้อมกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างมั่นคงและสงบสุข คำว่า “วินัย” สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า วินัยเป็นการจัดสรรโอกาส ทำให้ชีวิตและสังคมมีระบบระเบียบ และมีโอกาสเกิดขึ้น ดำเนินวิถีชีวิตได้สะดวก เพราะถ้าชีวิตและสังคมไม่มีระเบียบไม่เป็นระบบ ก็จะมีสูญเสียโอกาสในการพัฒนาชีวิตให้ดำเนินไปด้วยดีได้ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2561) ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้วางเป้าหมายเพื่อให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีหลักการสำคัญของแผนพัฒนาฯ ที่การยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างและพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับโมเดล Thailand 4.0 ที่ได้กำหนดในวาระที่ 1 ว่า การเตรียมคนไทย 4.0 ให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21” คือ มีปัญญาเฉียบแหลม มีทักษะ มีสุขภาพแข็งแรง และมีจิตใจที่งดงาม ผ่านการส่งเสริมเลี้ยงดูในครอบครัวที่ฝึกให้พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์ มีวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม ผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยสอดแทรกหลักปฏิบัติ ความมีระเบียบวินัย การทำงานเป็นทีม และจิตสาธารณะ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2559) ดังนั้น การที่จะให้เด็กประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่งามตามแบบอย่างวัฒนธรรมที่ดีของไทยนั้น ผู้ใหญ่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กก่อน หากผู้ใหญ่ไร้ระเบียบวินัยก็จะเป็นการยากที่จะสร้างวินัยที่ดีให้เกิดขึ้นกับเด็กได้ เมื่อเด็กพร้อมที่จะอยู่ในกรอบวินัยตามสภาพกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือตามสภาพของสิ่งแวดล้อมแล้ว ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้คอยแนะแนวทางการสร้างระเบียบวินัย โดยการให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลที่จะสนับสนุนให้เด็กมีวินัยในตนเอง การมีวินัยในตนเองเป็นการที่บุคคลไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองในอนาคต หรือการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของผู้อื่น เพื่อต่อไปจะทำให้เด็กกลายเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของสังคม ประเทศชาติ และไม่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ก่อปัญหาการทำผิดวินัยอีกต่อไป แต่ข้อเท็จจริงในปัจจุบันเด็กส่วนมากกลับมีพฤติกรรมที่ก่อปัญหาทางระเบียบวินัยขึ้นอยู่เสมอ (ธัญญพัทธ์ สวนตง, 2561)

เยาวชนนับว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดของประเทศ หากไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นทรัพยากรที่ดีแล้ว การพัฒนาประเทศอาจจะเป็นไปได้ไม่เต็มที่ จะเห็นได้ว่าการมีวินัยในตนเองเป็นลักษณะที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้กับเยาวชน เมื่อเยาวชนมีวินัยในตนเองเป็นพื้นฐาน

และมีวินัยต่อสังคม ผลที่สุดก็จะมีวินัยต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม ซึ่งจะทำให้ประเทศก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงควรเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองให้มากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มพูนคุณภาพของประชากรอีกด้านหนึ่ง และจะสามารถลดปัญหาสังคมได้อีกด้วย (ทัศนียา แสนทิพย์, 2559) การพัฒนาจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นของการจัดการศึกษาทุกระดับ สถาบันการศึกษามีส่วนสำคัญในการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับคนทุกวัย ให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาของสังคมและสิทธิของผู้อื่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยมีเป้าหมายที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และถือเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาทุกระดับที่ต้องทำหน้าที่สั่งสอนให้นักเรียนนักศึกษาเป็นผู้ที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมประจำตน และการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นความหวังของประเทศชาติ ทำหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตให้ออกมารับใช้สังคม จึงต้องกำหนดนโยบายในด้านการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตให้เป็นไปตามเป้าหมายที่จะได้ทรัพยากรบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญ จึงควรมุ่งเน้นการก้าวสู่ความทันสมัยให้ผู้เรียน รู้จักแก้ปัญหาพัฒนาสังคมไทยให้กลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมไทยและความเป็นสากล ดังนั้นการอุดมศึกษาจึงต้องพัฒนาคณาจารย์เพื่อทำหน้าที่สอน วิจัย อบรมลูกศิษย์ให้ยึดหลักจริยธรรมขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ การประหยัด ความอดทน ความมีเหตุผล ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความเสียสละ การลดเลิกลบมายมุขหรือสิ่งเสพติด การมีจรรยาบรรณวิชาชีพ และลดความเห็นแก่ตัว ถ้าบัณฑิตปฏิบัติได้ดังนี้ก็จะเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์และเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม แต่ปัจจุบัน การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ และความเชื่อมั่นในตนเอง (พรนิภา จันทร์น้อย, 2560)

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา บางกลุ่มยังมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดความมีระเบียบวินัย เช่น การแต่งกายไม่ถูกระเบียบ นักศึกษาหญิงสวมกระโปรงสั้น นักศึกษาชายสวมกางเกงยีนส์ และสวมรองเท้าที่ผิดระเบียบมหาวิทยาลัย การเข้าเรียนและการส่งงานไม่ตรงต่อเวลา การเก็บรองเท้าไม่เป็นระเบียบในการเข้าห้องประชุม และการจอดรถไม่เป็นระเบียบ เป็นต้น จากปัญหาที่กล่าวมา อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์และเป็นปัญหาของมหาวิทยาลัยสังคมและประเทศชาติด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนาวินัยนักศึกษาเป็นพื้นฐานของวินัยทางสังคม เพราะบุคคลที่มีวินัยในตนเองจะเป็นผู้ที่สามารถควบคุมยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ การพัฒนาวินัยนักศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เพราะเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยควรแก่การส่งเสริมการเจริญเติบโต ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่มีความคิดเป็นอิสระ ตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้จึงต้องได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าพุทธปรัชญาน่าจะมีแนวความคิดที่

สามารถตอบปัญหาทางจริยศาสตร์และนำมาประพจน์ปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ จึงศึกษาเกี่ยวกับพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างควมมีวินัยแก่นักศึกษา อันเป็น ทรัพยากรที่มีคุณภาพของครอบครัว ชุมชน สังคม และอนาคตของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชา การสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบวินัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอน ภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
3. เพื่อวิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาระเบียบวินัย ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยตามหลักพุทธจริยศาสตร์แก่นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ที่ผู้วิจัย บูรณาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยใช้ กรอบแนวคิดของ พรธรรมรุจี สะอาด ที่กล่าวถึงประเภทของวินัยว่า เด็ก ๆ ควรมีวินัยในด้านต่าง ๆ คือ 1) ด้านวินัยในความประพฤติทั่วไป 2) ด้านวินัยในกิจวัตรประจำวัน 3) ด้านวินัยในการเรียน 4) ด้านวินัยในการทำงาน 5) ด้านวินัยในการควบคุมตนเอง (พรธรรมรุจี สะอาด, 2558)

ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ ระยะเวลา 6 เดือน

2. ประชากรในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอน ภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ภาคปกติ ปีการศึกษา 2562 ทั้งหมด จำนวน 73 รูป/คน (สำนักทะเบียนและวัดผล, 2562) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ประจำ หลักสูตรสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 รูป/คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษาพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาระเบียบวินัยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพุทธจริยศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่า แบบสอบถามตรงตามเนื้อหาสาระที่จะศึกษาหรือไม่ และปรับปรุงให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ

4.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหาค่า IOC แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ โดยให้ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.6 - 1.00

4.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมายต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยติดต่อวิทยาลัยศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 73 รูป/คน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับประชากรและรับคืนกลับมาด้วยตนเอง

5.3 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ประจำหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 5 รูป/คน ด้วยตนเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาทั้งหมดมาประมวลผลและวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 5 รูป/คน เกี่ยวกับพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. การปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ด้วยหลักการรักษาศีล 5 จำนวน 69 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 94.5 รองลงมา ปฏิบัติด้วยหลักกุศลกรรม 10 และ หลักอกุศลกรรม 10 จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 2.7 และปฏิบัติด้วยหลักมรรค 8 จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ

2. การปฏิบัติตามระเบียบวินัย 4 ด้าน ของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า วินัยด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.72$) รองลงมา คือ วินัยด้านการควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 3.68$) วินัยด้านความประพฤติทั่วไป ($\bar{X} = 3.62$) และวินัยด้านการเรียน ($\bar{X} = 3.51$) ซึ่งทุกด้านมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากตามลำดับ

3. การปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษา โดยรวม 4 ด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. แนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยตามหลักพุทธจริยศาสตร์แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา ได้แก่ 1) พุทธจริยศาสตร์ระดับต้น คือ การรักษาศีล 5 (เบญจศีล) ธรรม 5 ความประพฤติชอบทางกายและวาจา การรักษากายวาจาให้เรียบร้อย การรักษาตามระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว การควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน เบญจศีลและเบญจธรรมเป็นธรรมคู่กัน คนที่มีเบญจธรรมจึงจะเป็นผู้มีเบญจศีล ซึ่งหากคนมีศีลและธรรมดังกล่าวแล้ว จะเว้นจากการทำความชั่ว รู้จักควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความดี ไม่เบียดเบียนตนและคนอื่น และประพฤติชอบทางกาย วาจา และใจ ทำให้อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้เสนอแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยโดยการใช้หลัก ทิศ 6 โดยให้ความเห็นว่า การให้ความรู้เรื่องทิศ 6 กับบุคคลรอบตัวเรา วิธีปฏิบัติตนต่อสิ่งรอบตัว ให้รู้จักการพัฒนาระเบียบวินัย เพื่อชี้ให้เห็นคุณของการมีระเบียบที่มีผลต่อบุคคลเหล่านี้ จากนั้นให้ปฏิบัติ ธรรม 5 ประการ เพื่อพัฒนารักษาต่อยอด ระเบียบวินัยตนเอง 2) พุทธจริยศาสตร์ระดับกลาง อันได้แก่ กุศลกรรม 10 และอกุศลกรรม 10 ซึ่งกุศลกรรม คือ ความประพฤติเรียบร้อย ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ส่วนอกุศลกรรม คือ ความประพฤติไม่เรียบร้อย ทางกาย ทางวาจา และทางใจ และ 3) พุทธจริยศาสตร์ระดับสูง มรรค 8 ซึ่งเป็นหลักพุทธจริยศาสตร์ที่สามารถล่อเมกลา ผีกลจิตสมาธิ ชัดเกลตาตนเองได้เป็นอย่างดี สามารถยึดถือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข มีระเบียบวินัยของนักศึกษาได้ นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยังได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษาโดยใช้หลักมงคล 38 ประการ โดยให้ความเห็นว่า เป็นพุทธจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีเป็นหลักจริยธรรมในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จก้าวหน้า ซึ่งในมงคล 38 ประการ

ประกอบด้วย เรื่อง ทานศีล ความกตัญญู การมีวินัย การปฏิบัติหน้าที่ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่ดำเนินไปด้วยความถูกต้อง จะทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังในการปฏิบัติตามมงคลชีวิตจากระดับต้น จนถึงระดับสูง ในมงคลที่ 9 ว่าด้วยวินัย ซึ่งวินัย คือระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ สำหรับการควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผน อันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน วินัยช่วยให้คนในสังคมห่างไกลจากความชั่วทั้งหลาย และการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ถ้าขาดระเบียบวินัย ต่างคนต่างทำตามใจตนเอง ความขัดแย้งก็จะเกิดขึ้น การงานที่ทำก็จะเกิดผลเสีย อีกทั้ง เพื่อให้มีการนำผลการวิจัยสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา อาจารย์ผู้รับผิดชอบในการถ่ายทอดสอนในวิชาที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดอบรมนักศึกษาด้วยการให้มีความรู้และปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ เพื่อคลี่คลายปัญหาของสังคม แยกแยะได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ควรประพฤติ อะไรควรงดเว้น อะไรควรทำ อะไรถูก อะไรผิด อะไรดี และอะไรชั่ว เพื่อทำความเข้าใจให้ถูกต้องตามที่เป็นจริง อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนตามผลการวิจัยครั้งนี้ คณาจารย์ควรที่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสม อธิบายถึงเหตุและผลของการใช้หลักจริยศาสตร์ในชั้นเรียน อันจะนำพาการเปลี่ยนแปลงมาสู่ นักศึกษาได้ เช่น การวางแผนหลักการ แนวทางในการตกลงกันในชั้นเรียนในระดับสาขา หรือ ในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อจัดการและตักเตือน อันจะสามารถนำความคิดที่มีสติสัมปชัญญะแก่นักศึกษาที่ขาดระเบียบวินัยในการใช้ชีวิตได้ ควรปลูกฝังการจัดกิจกรรม เน้นการปฏิบัติอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ พื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เป็นผู้รักและใฝ่ดี การพูดด้วยเหตุผล วาจาจึงเป็นเครื่องมือที่สมควรนำมาใช้อธิบายให้บุคคลได้เปลี่ยนแปลงตนเอง ด้วยความหลากหลายในการใช้หลักจริยศาสตร์ เช่น การพูดถึงเรื่องความรับผิดชอบ ความเป็นระเบียบวินัย มีความอดทน อดกลั้น ใช้สติสัมปชัญญะเพื่อจัดการกับปัญหา ให้เกิดมีความสามัคคี เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ในการประกอบอาชีพ และการเรียนการสอน และการนำหลักธรรม 5 มาใช้เพื่อให้ระบอบตน มีสติรอบคอบ การนำหลักทศ 6 มาใช้ เพื่อให้เกิดการระลึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยเฉพาะคนรอบข้างใกล้ตัวที่จะทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญจากตัวเราอันเนื่องมาจากการขาดระเบียบวินัย การรู้จักผิดชอบ สำนึกถึงคนรอบข้างใกล้ตัวอันเป็นที่รัก จะช่วยพัฒนาให้มีระเบียบวินัยมากขึ้น อันจะเป็นหลัก และรากฐานของสมาชิกในสังคมที่สมควรปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม เมื่อประพฤติปฏิบัติกิจการต่าง ๆ ด้วยหลักนี้ ก็จะก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม และผู้ที่ประพฤติปฏิบัติอยู่เป็นนิจจะพึงรู้และรับรู้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิดด้วยตนเอง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ด้วยหลักการรักษาศีล 5 ซึ่งเป็นศีลขั้นพื้นฐานที่มนุษย์เราทุกคนควรจะรักษาไว้ให้ได้ หากทุกคนไม่มีศีล การอยู่ร่วมกันก็จะไร้มนุษยธรรมและทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย เนื่องจากศีลเป็นการควบคุมและขัดเกลาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต มีผลต่อทุกการกระทำของคนในสังคม เป็นแนวทางการปฏิบัติสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติของชาวพุทธตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า สนับสนุนผลการศึกษาค้นคว้าของ ธัญญพัทธ์ สอนดงที่กล่าวว่า พุทธจริยศาสตร์ระดับต้น คือการรักษาศีล 5 (เบญจศีล) ความประพฤติชอบทางกายและวาจา และการรักษากายวาจาให้เรียบร้อย การรักษาตามระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว การควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน “ศีล” เป็นหลักปฏิบัติของภิกษุที่มีความสำรวมในโอวาทปาฏิโมกข์ ถึงพร้อมด้วยอาชาระและโคจร เห็นภัยในโทษทั้งหลายแม้มีประมาณเล็กน้อย สมาทานอยู่ในสิกขาบททั้งหลาย ความสำรวม ความระวัง ความไม่ก้าวล่วงในสิกขาบททั้งหลาย การสำรวมกาย วาจา ใจ ลักษณะของศีล 5 หมายถึง ความสำรวมทางกาย วาจา หรือแปลว่าลักษณะความเป็นปกติ คือ การไม่ประพฤติผิดทางกาย และวาจา ความมีระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับสำหรับการควบคุมประพฤติทางกายของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย ได้แก่ 1) ปาณาติบาต เวรมณี หมายถึง เจตนาตเว้นจากการฆ่าสัตว์ 2) อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง เจตนาตเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ด้วยอาการแห่งการขโมย 3) กาเมสุมิจฉาราวา เวรมณี หมายถึง เจตนาตเว้นจากการประพฤติดูผิดในกาม 4) มุสาวาทา เวรมณี หมายถึง เจตนาตเว้นจากการพูดเท็จ และ 5) สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐาณา เวรมณี หมายถึง เจตนาตเว้นจากของมึนเมา สุราเมรัย (ธัญญพัทธ์ สอนดง, 2561)

2. การปฏิบัติตามระเบียบวินัย 4 ด้าน ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.168) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ วินัยด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน รองลงมา คือ วินัยด้านการควบคุมตนเอง วินัยด้านความประพฤติทั่วไป และวินัยด้านการเรียน ซึ่งทุกด้านมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการขาดระเบียบวินัยของนักศึกษามักออกมาในรูปของการขาดเรียน การมาสาย การหนีเรียน การแต่งกายและการประพฤติไม่เหมาะสม การขาดคุณธรรมและจริยธรรม ในการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษา ทางมหาวิทยาลัยได้มีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการศึกษาให้นักศึกษารู้ เข้าใจและตระหนักในเหตุผลที่มา คุณค่าคุณประโยชน์ของกฎระเบียบ ที่มีต่อบุคคล สังคมส่วนรวม และคุณค่าคุณประโยชน์ของการประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งสนับสนุนงานวิจัยของ รุ่งอรุณ พรเจริญ ซึ่งผลการวิจัยได้สรุปแนวทางการพัฒนาวินัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 4 ด้าน

ได้แก่ ด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความสะอาด ด้านการแสดงความเคารพ และด้านการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของบุคลากรสายวิชาการ โดยภาพรวม ความเห็นที่ว่าควรมีการพัฒนาวินัยของนักศึกษาในทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ควรมีการพัฒนาวินัยของนักศึกษามากที่สุด คือ ด้านความสะอาด รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแสดงความเคารพ และด้านที่ควรมีการพัฒนาวินัยของนักศึกษาซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการแต่งกาย ตามลำดับ (รุ่งอรุณ พรเจริญ, 2556) ตรงกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้เสนอแนะมาตรการและกิจกรรรมต่าง ๆ ให้สถานศึกษาดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างอุดมการณ์ เร่งรัดดำเนินการปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรม ค่านิยมที่มีความสำคัญยิ่งต่อเยาวชน และชาติบ้านเมืองอย่างน้อย 3 ประการ คือ ความมีระเบียบวินัย การประหยัดและการออม และความรักชาติที่ถูกทาง เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความมีระเบียบวินัย ก็เป็นหนึ่งในสามประการที่จะต้องเร่งส่งเสริม ปลูกฝังและเสริมสร้าง โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เยาวชนได้ตระหนักถึงเหตุผล ที่มา คุณค่าและคุณประโยชน์ของกฎระเบียบที่มีต่อบุคคลและส่วนรวม และเพื่อฝึกให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ จนเกิดเป็นคุณลักษณะประจำตัวที่จะควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎและระเบียบนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) ซึ่งมีความคิดเห็นตรงกับ มนตรี ระเบียบศรี โดยกล่าวว่า วินัย หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของสังคม ดังนั้นการส่งเสริมวินัยให้นักเรียนจึงควรครอบคลุมถึงการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้สามารถประพฤติปฏิบัติตนในระเบียบแบบแผน และข้อบังคับของสถานศึกษาและสังคมได้อย่างเหมาะสม (มนตรี ระเบียบศรี, 2552) และสนับสนุนแนวคิดของ สุคนธา ชินศิริ ที่สรุปความหมายของควมมีวินัยว่าหมายถึง การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมายและศีลธรรม อันได้แก่การรักษาระเบียบวินัยในการบริโภคและอุปโภค การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบทั้งภายในและภายนอก การแต่งกายและควบคุมท่วงทีกริยาวจาและใจ และปรับปรุงกริยาให้งดงาม เป็นระเบียบ มีกิริยาดีสุภาพอ่อนโยน ประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมแก่บุคคล โอกาส เวลา สถานที่ อันนำไปสู่ความสงบสุขในชีวิตของตน และความเป็นระเบียบในสังคม (สุคนธา ชินศิริ, 2554) อีกทั้งยังตอบรับกับความเห็นของ ปาจริย์ เกตุสำเภา ที่กล่าวว่า ควมมีวินัยหมายถึง การยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติซึ่งมีทั้งวินัยต่อตนเองและวินัยทางสังคม ผู้ที่มีวินัยคือผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขตกฎระเบียบของสถานศึกษา/สถาบัน/องค์กรสังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ เช่น การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ การเข้าแถวรับบริการตาม (ปาจริย์ เกตุสำเภา, 2554) และสนับสนุนการศึกษาของ พระมหาจิริตถกร อริโย ซึ่งสรุปความหมายของควมมีวินัยว่า หมายถึง ลักษณะของนักเรียนที่สามารถควบคุมตนเองและพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนเองมุ่งหวัง โดยไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อนตลอดจนไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและสิทธิของผู้อื่นที่จะนำตน

ไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข (พระมหาจิรฉัตร อริโย (มะสุใส), 2554) และยังตอบรับแนวคิดของ ยาใจ เดชขันธุ์ที่ได้สรุปความหมายของความมีวินัยว่าหมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนเกี่ยวกับการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบระเบียบแบบแผน กฎหมาย ข้อบังคับและข้อปฏิบัติด้วยความสมัครใจ (ยาใจ เดชขันธุ์, 2556)

3. การปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง โดยรวม 4 ด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก การใช้หลักพุทธจริยศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษา สามารถควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรมได้ และควบคุมท่วงทีกริยาวาจาและใจ และปรับปรุงกริยาทั้งดงาม เป็นระเบียบ มีกิริยาดี สุภาพอ่อนโยน ประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมแก่บุคคล โอกาส เวลาและสถานที่ อันนำไปสู่ความสงบสุขในชีวิตของตน และความเป็นระเบียบในสังคม เข้ากับความเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า การประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ เพื่อใช้ในการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษาสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เพราะทำให้เกิดการอบรมขัดเกลาตนเองให้มีคุณธรรมสูงขึ้น ให้มีการประพฤติปฏิบัติในการวางตนได้อย่างเหมาะสม สร้างคุณค่าให้กับตนเอง สามารถเสริมสร้างให้นักศึกษามีความเป็นครูได้เป็นอย่างดี โดยสามารถประยุกต์ให้เข้ากับการจัดการเรียนการสอน โดยยึดถือมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรรายวิชา หมวดวิชาเฉพาะด้าน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะด้านการจัดการเรียนรู้

4. แนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยตามหลักพุทธจริยศาสตร์แก่นักศึกษา เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุแล้ว พบว่า อาจมาจาก 1) สภาพทางร่างกายของนักศึกษา เช่น สภาวะส่วนตัว มักทำอะไรตามใจตัวเอง หรืออาจมาจากสภาพทางจิตใจของนักศึกษา ที่มักจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่เสมอ 2) อาจารย์ผู้สอน เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่สั่งสอนอบรมดูแลขัดเกลานิสัยของนักศึกษา และมีอำนาจสิทธิ์ขาดในการควบคุมห้องเรียน เช่น กฎและระเบียบต่าง ๆ ของห้องเรียน จึงมีส่วนทำให้นักศึกษาขาดระเบียบวินัย มีความประพฤติไม่เหมาะสม ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ที่เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ได้แก่ 1) การรักษาศีล 5 หรือ เบญจศีล ความประพฤติชอบทางกายและวาจา และการรักษากายวาจาให้เรียบร้อย การรักษามารับระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว การควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน 2) กุศลกรรม 10 และอกุศลกรรม 10 ซึ่งกุศลกรรม คือ ความประพฤติเรียบร้อย ทางกาย ทางวาจา ทางใจ ส่วนอกุศลกรรม คือ ความประพฤติไม่เรียบร้อย ทางกาย ทางวาจา และทางใจ 3) มงคล 38 ประการ มงคลที่ 9 ว่าด้วยวินัย ซึ่งวินัยคือ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ สำหรับควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย

ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน วินัย ช่วยให้คนในสังคมห่างไกลจากความชั่วทั้งหลาย และการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ถ้าชาดระเบียบวินัย ต่างคนต่างทำตามใจตนเอง ความขัดแย้งก็จะเกิดขึ้น การงานที่ทำการก็จะเกิดผลเสีย ตอบรับกับการศึกษาของ สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล และคณะ ที่สรุปว่า มงคลสูตรเป็นหลักการพัฒนาตนเอง มีองค์ธรรม 38 ประการ เป็นระบบการพัฒนา ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงขั้นสูงสุด คือ พระนิพพาน โดยสามารถจำแนกตามลักษณะของการพัฒนาตนเองออกเป็น 3 ขั้น คือ ขั้นพื้นฐาน 18 องค์ธรรม ขั้นกลาง 12 องค์ธรรม และขั้นสูง 8 องค์ธรรม (สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล และคณะ, 2561) นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยตามหลักพุทธจริยศาสตร์แก่นักศึกษานั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง และกำหนดให้มีการใช้หลักพุทธจริยธรรม จริยศาสตร์ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษาอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม ควรนำผลการวิจัยเสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา อาจารย์ ผู้รับผิดชอบในการถ่ายทอดสอนในวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการวิจัยสู่การปฏิบัติ คือ จัดการเรียนการสอนตามผลการวิจัยครั้งนี้ การจัดกิจกรรม เน้นการปฏิบัติอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุง แก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์เพื่อการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษานั้น สามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี จะทำให้เกิดการอบรมขัดเกลาตนเองให้มีคุณธรรมสูงขึ้น ให้มีการประพฤติปฏิบัติในการวางตน ได้อย่างเหมาะสม สร้างคุณค่าให้กับตนเอง สามารถเสริมสร้างให้นักศึกษามีความเป็นครูได้เป็นอย่างดี โดยสามารถประยุกต์ให้เข้ากับการจัดการเรียนการสอน โดยยึดถือมาตรฐาน ผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาหมวดวิชาเฉพาะด้าน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2562) ดังนั้น ในแนวทางปฏิบัติจึงควรดำเนินการ คือ 1) ควรกำหนดเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือคณะลงสู่หลักสูตร 2) ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการแก่คณาจารย์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ 3) ควรจัดอบรมให้นักศึกษาได้มีความรู้และปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ 4) ควรปลูกฝัง เน้นย้ำ ในรายวิชาชีพรู วิชาการศึกษาทั่วไป วิชาเอก ทุกรายวิชา โดยคณาจารย์สามารถนำไปบูรณาการในเนื้อหาวิชาการและคะแนนจิตพิสัย ให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ ในแผนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา 5) ควรผนวกเป็นคะแนนหน่วยกิจกรรมของนักศึกษาปฏิบัติจิตอาสา 6) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน การให้รางวัล นักศึกษาที่มีพุทธจริยศาสตร์ ดีเด่น ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้อยู่ในหลักภาวนา 4 ประการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐชญา จิตภักดี และคณะ ที่แสดงความเห็นว่า การนำเอาหลักพุทธจริยศาสตร์ คือ

หลักภาวนา 4 ได้แก่ 1) กายภาวนา เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2) สีสภาวนา เพื่อพัฒนาความประพจน์ให้เกิดระเบียบวินัย ไม่เบียดเบียนผู้อื่น 3) จิตภาวนา เพื่อพัฒนาจิตให้เข้มแข็ง มีคุณภาพและศักยภาพ และ 4) ปัญญาภาวนา เพื่อให้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง รู้ทันสภาวการณ์ที่เป็นไป ทำให้รอดพ้นจากทุกข์ แก้ปัญหาได้ด้วยปัญญา (ณัฐชญา จิตภักดี และคณะ, 2564)

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยนี้เป็นแนวทางที่ดีในการใช้หลักธรรมหรือหลักปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา มาพัฒนาวินัยแก่นักศึกษาที่เป็นพุทธศาสนิกชนทุกสาขาวิชา องค์ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการศึกษาวิธีการสอนหรือพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษแบบเจาะจง โดยการสอดแทรกหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีการบูรณาการกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยการฝึกพูดเรื่องที่สร้างสรรค์ ให้แก่งคิด ไม่เป็นการเบียดเบียนผู้อื่น หรือการฝึกพูดนำเสนอเป็นรายกลุ่มเพื่อพัฒนาเรื่องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้สรุปได้ว่า 1) นักศึกษาปฏิบัติตามหลักพุทธจริยศาสตร์ด้วยหลักศีล 5 คิดเป็นร้อยละ 94.5 ด้วยหลักกุศลกรรม 10 อกุศลกรรม 10 และด้วยหลักมรรค 8 คิดเป็นร้อยละ 2.7 อย่างละเท่ากัน 2) การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักศึกษาใน 4 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) โดยวินัยด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.72$) รองลงมาวินัยด้านการควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 3.68$) วินัยด้านความประพฤติทั่วไป ($\bar{X} = 3.62$) และวินัยด้านการเรียน ($\bar{X} = 3.51$) ทุกด้านมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก 3) หลักพุทธจริยศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของนักศึกษาโดยรวม 4 ด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 4) หลักพุทธจริยศาสตร์ ควรนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระเบียบวินัยของนักศึกษา เพราะมุ่งเน้นให้ปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง มีความคิดดี ทำดี เป็นรากฐานการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายในการจัดโครงการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรด้านวินัยนักศึกษา โดยให้บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านวินัยนักศึกษาเข้าอบรมสัมมนาเพิ่มความรู้ทักษะความเชี่ยวชาญในการดำเนินการทางวินัย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน และต้องจัดอบรมสัมมนาทุกปีงบประมาณ 2) มหาวิทยาลัยควรเผยแพร่แนวคิดใหม่ ๆ ในการเสริมสร้างวินัยนักศึกษา เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์ ผู้ปกครอง นักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดทัศนคติเชิงบวกต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักศึกษา ที่จะนำไปปฏิบัติในอนาคตต่อไป 3) มหาวิทยาลัยควรจัด

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเอื้อต่อการเสริมสร้างวินัย เช่น การจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม โครงการส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักพฤติกรรมตนเองและผู้อื่น เป็นต้น 4) มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมสนับสนุนและยกย่องอาจารย์หรือนักศึกษาที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยและดำรงตนอยู่บนจริยธรรม เป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนให้กับอาจารย์และนักศึกษาทั่วไป นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาค้นคว้าพัฒนาวิสัยทัศน์นักศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และควรเพิ่มกิจกรรมพัฒนาวิสัยทัศน์นักศึกษาในด้านอื่น ๆ แบบมีส่วนร่วม ไปถึงการทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักศึกษา ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่จะเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่แท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). การส่งเสริมปลูกฝังการมีระเบียบวินัยให้นักเรียน. เรียกใช้เมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://sites.google.com/site/thamirongreiyntungtxngmikd/kar-sng-serim-pluk-fang-kar-mi-rabeyb-winay-hi-nakreiyntpheux-xari>
- ณัฐชญา จิตภักดี และคณะ. (2564). การพัฒนามนุษย์ตามหลักพุทธจริยศาสตร์. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 8(2), 208-219.
- ทัศนียา แสนทิพย์. (2559). การศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธัญญพัทธ์ สอนคง. (2561). การสังเคราะห์ทฤษฎีจริยศาสตร์เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบธุรกิจโรงแรม. ใน ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปาจริย์ เกตุสำเภา. (2554). แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังสามัคคีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรนิภา จันทน์น้อย. (2560). รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตยุคสมัยใหม่. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- พรรณรฐี สะอาด. (2558). ปัญหาและแนวทางพัฒนานิยของนักเรียนของโรงเรียนบ้านแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระมหาจิรตถกร อริโย (มะสุใส). (2554). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มนตรี ระยัศรี. (2552). ศึกษาสาเหตุและแนวทางป้องกันและแนวทางแก้ไขปัญหาการประพฤติผิดวินัยของนักเรียนโรงเรียนสวนป่าเขาชะอางค์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2562). หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562). นครปฐม: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ยาใจ เดชขันธ. (2556). ปัจจัยพระระดับที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รุ่งอรุณ พรเจริญ. (2556). แนวทางการพัฒนานิยนักศึกษาตามความคิดเห็นของบุคคลกรสายวิชาการ . ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต). (2561). วินัย: เรื่องใหญ่กว่าที่คิด. เรียกใช้เมื่อ 30 ตุลาคม 2563 จาก https://www.watnyanaves.net/en/book_detail/405
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) . กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี .
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2559). Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน. เรียกใช้เมื่อ 20 กันยายน 2563 จาก <http://www.stabundamrong.go.th/web/download/newkm/thailand4.0.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยเกาหลี. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักทะเบียนและวัดผล. (2562). สถิตินักศึกษาประจำปีการศึกษา 2562. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา.
- สุนธา ชินศิริ. (2554). ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชลราษฎรอำรุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีเขต 18.

ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย
บูรพา.

สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล และคณะ. (2561). การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและการพัฒนาตนเอง
ตามหลักมงคลสูตร ที่ปรากฏในสุภาษิตพระร่วง. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง,
7(1), 223-231.